

บทที่ 3

การบันทึกเสียงภาพยนตร์

สำหรับการบันทึกเสียงในภาพยนตร์นั้น สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

1. การบันทึกเสียงระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์ (**SOUND ON FILM**)
2. การบันทึกเสียงหลังการถ่ายทำ (**POST PRODUCTION SOUND RECORDING OR DUBBING**)

เสียงบรรยาย (**NARRATION**) ส่วนใหญ่จะเป็นการบันทึกเสียงหลังการถ่ายทำ เพราะคุณภาพของเสียงที่ดีจะดีกว่าและเป็นการสะดวกในการตัดต่อ ส่วนการบันทึกเสียงบรรยายในขณะถ่ายทำนั้นในวงการภาพยนตร์บันเทิงไม่นิยมทำ แต่ยังมีบ้างในภาพยนตร์ข่าวหรือสารคดี

เสียงประกอบ (**SOUND EFFECT**) ซึ่งตามปกติภาพยนตร์ที่ทำการบันทึกเสียงในขณะถ่ายทำนั้นจะบันทึกเสียงประกอบเอาไว้ด้วยเลย แต่อย่างไรก็ตามบางครั้งเสียงประกอบที่บันทึกมาก็ยังไม่เพียงพอสำหรับผู้สร้างบางคนที่ต้องการเสียงประกอบให้มากกว่านั้น ผู้จัดทำเสียงจึงจำเป็นต้องหาเสียงประกอบอื่นๆ ที่ผู้สร้างต้องการมาบันทึกเพิ่มเติมลงไป ซึ่งเราเรียกระบบนี้ว่า " **DUBBING** " ซึ่งจะให้คุณภาพเสียงที่ดีกว่าเพราะการใช้ระบบนี้ผู้ควบคุมเสียงสามารถควบคุมระดับเสียงได้มากกว่า ในบางครั้งที่มีการถ่ายทำนอกสถานที่ (**LOCATION**) ซึ่งมีบริเวณกว้างจึงเป็นไปได้ที่จะควบคุมระดับความดังของเสียงรบกวนพื้นหลัง (**BACKGROUND NOISE**) ให้มีระดับเท่ากัน เมื่อมีการบันทึกเสียงพูดของตัวแสดงและนำภาพมาตัดต่อเข้าหากัน อาจเกิดการโศกของเสียงรบกวนพื้นหลังซึ่งปัญหานี้จะแก้ไขได้โดยการบันทึกเสียงพื้นหลังก่อนต่างหากโดยไม่มีเสียงพูด และเมื่อตัดต่อเรียบร้อยแล้วจึงนำเสียงประกอบ (**SOUND EFFECT**) ใส่เข้าไปที่หลัง จะสามารถควบคุมระดับของเสียงให้ได้ตามที่ผู้สร้างต้องการ

เสียงพูด (**DIALOGUE**) ในต่างประเทศนิยมใช้ระบบเสียงในฟิล์มแต่เนื่องจากภาพยนตร์ของต่างประเทศได้ถูกจัดจำหน่ายไปฉายทั่วโลก จึงถูกแปลหน้าไปพากย์

(**DUBBING**) เป็นภาษาถิ่น สำหรับในประเทศไทยสมัยแรกๆ ก็สร้างภาพยนตร์ในระบบเสียงในฟิล์ม แต่เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง เศรษฐกิจตกต่ำจึงทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์ไทยหันไปสร้างหนังเงียบและใช้การพากย์แทนการสร้างภาพยนตร์เสียง ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง

เสียงดนตรี (**MUSIC**) ในยุคแรกๆ จะใช้เปียโนหรือวงออเคสตราเล่นประกอบ ต่อมาจึงเริ่มมีการบันทึกเสียงดนตรีในขณะถ่ายทำ แต่ปัจจุบันนี้วิธีการดังกล่าวได้เลิกทำกันไปแล้ว เพราะออกจะเป็นเรื่องยุ่งยากที่จะต้องนำเปียโนมาเล่นกันทุกรอบที่ฉายภาพยนตร์ หรือการนำวงดนตรีมาเล่นก็เป็นอุปสรรคอย่างมากในการถ่ายทำภาพยนตร์เสียง ซึ่งต้องการความพร้อมเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันดนตรีประกอบภาพยนตร์จะบันทึกขึ้นมาต่างหากเพื่อความสะดวกในการเตรียมตัวและการทำงานของทุกฝ่าย

จะเห็นได้ว่าเสียงทั้ง 4 ประเภท สามารถทำการบันทึกได้ทั้งระหว่างถ่ายทำภาพยนตร์ และหลังการถ่ายทำ ในการตัดสินใจว่าจะเลือกใช้ระบบใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้สร้างภาพยนตร์ ซึ่งโดยมากจะถือเอาเสียงพูดเป็นหลัก ภาพยนตร์เสียงในฟิล์มโดยทั่วไปแล้ว อย่างน้อยที่สุดจะต้องทำการบันทึกเสียงพูดในขณะถ่ายทำ เสียงพูดจะต้องเป็นเสียงจริงของผู้แสดง ส่วนเสียงบรรยาย เสียงดนตรี เสียงประกอบนั้นสามารถทำการบันทึกเพิ่มเติมภายหลังการถ่ายทำได้

สำหรับการบันทึกเสียงหลังการถ่ายทำ (**DUBBING**) หรือการพากย์นั้นเป็นการแน่นอนอยู่แล้ว ถ้าเสียงพูดจะใช้การพากย์ทั้งหมดไม่ว่าเสียงอื่นๆ จะได้จากการบันทึกเสียงขณะถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องนั้นก็เรียกว่า ระบบพากย์ อยู่กันเอง

ไม่ว่าจะใช้การบันทึกเสียงขณะถ่ายทำ การพากย์โดยนักพากย์อาชีพหรือนำเอานักแสดงมาพากย์เสียงตัวเอง ผู้สร้างจะต้องคำนึงถึงผลที่จะออกมาของเสียงเป็นหลักเพราะการบันทึกเสียงในรูปแบบที่ต่างกันด้วย เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้สร้างจะต้องศึกษาและเข้าใจระบบการทำงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง

การบันทึกเสียงในระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์

" ในกรณีที่ผู้สร้างภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม (SOUND ON FILM) จะต้องมีการเตรียมงานให้ดีเพื่อความพร้อมในการทำงาน เพราะภาพยนตร์เสียงใช้เวลาในการทำงานและมีความยุ่งยากมากกว่าการสร้างภาพยนตร์ที่ใช้การพากย์ " ¹

การถ่ายทำภาพยนตร์เสียงต้องใช้ความประณีตละเอียดละออกับงานทุกๆ ด้าน ในการถ่ายทำงานทุกด้านจะต้องพร้อม หากเกิดการผิดพลาดขึ้นในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ว่าจะเป็นด้านการแสดง การบันทึกภาพ หรือการบันทึกเสียง บางครั้งการแสดงดี ภาพดี แต่พลาดตรงที่เสียงถูกรบกวนหรือการบันทึกผิดพลาด อาจต้องมีการถ่ายทำใหม่ทำให้ต้องเสียเวลาในการถ่ายทำมากขึ้น เวลาที่ใช้ในการถ่ายทำถ้ายิ่งนานมากขึ้นเท่าใดก็จะต้องยิ่งสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นผู้กำกับจึงต้องเลือกสรรทีมงานที่มีประสิทธิภาพ เข้าใจระบบการทำงานของ การถ่ายทำภาพยนตร์เสียง ตั้งแต่ฉากกล้อง ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้บันทึกเสียง ผู้จัดกานกองถ่าย ผู้กำกับศิลป์ ตลอดจนคนทำงานทั้งหมดจะต้องมีความคิดสอดคล้องกันกับผู้กำกับ สามารถประสานงานกันได้เป็นอย่างดี มีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ และเข้าใจปัญหาในการทำงานของฝ่ายอื่นๆ ด้วย

ในการสร้างภาพยนตร์เงียบผู้กำกับการแสดงสามารถที่จะตะโกนสั่งการได้ตลอดเวลาในขณะที่ถ่ายทำภาพยนตร์ แต่สำหรับการถ่ายทำภาพยนตร์เสียงต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวดมิให้มีเสียงอื่นเข้ามารบกวนเสียงพูดของตัวแสดง

ก่อนการถ่ายทำภาพยนตร์แต่ละฉากผู้กำกับจะต้องตรวจสอบความพร้อมทุกอย่างเป็นต้นว่า แสงพร้อมแล้ว ฉากที่ใช้ในการแสดงอยู่ในลักษณะที่ตนต้องการแล้ว ตัวแสดงได้แต่งตัว แต่งหน้าและอยู่ในที่ซึ่งตนกำหนดให้ แต่สำหรับภาพยนตร์เสียงผู้ควบคุมเสียง (SOUND MIXER) เป็นผู้ที่มีความสำคัญมาก เพราะในระหว่างการถ่ายทำนั้นผู้กำกับจะคุมได้แต่กล้องภาพยนตร์เท่านั้น ส่วนเสียงนั้นผู้กำกับไม่สามารถควบคุมได้ ฉะนั้นผู้กำกับจึงต้องอาศัยผู้ควบคุมเสียงอยู่มาก และก่อนการถ่ายทำภาพยนตร์แต่ละฉากก็ต้องรอให้ผู้ควบคุมเสียงสั่งก่อนว่า

¹ ปรีชญ์ ภาสุกะกุล อ่างแล้ว หน้า 12

เสียงพร้อมแล้ว เมื่อได้สัญญาณจากผู้ควบคุมเสียงแล้วผู้กำกับการแสดงจึงจะสั่งให้ลงมือถ่ายทำ การถ่ายทำภาพยนตร์เสียงนั้นไม่เอื้ออำนวยให้ผู้กำกับการแสดงออกคำสั่งของตน ในระหว่างที่กล้องกำลังถ่ายทำอยู่ ผู้กำกับการแสดงจึงต้องแสดงความรู้สึกของตนให้เห็น ที่ทราบแก่ผู้แสดงและส่วนอื่นๆ คือ ทีมงานที่เกี่ยวข้องเสียงตั้งแต่ก่อนเริ่มเดินกล้อง ผู้กำกับการแสดงจะต้องบอกกับตากล้องว่าตนต้องการอะไรอย่างไรบ้าง ภาพที่ออกมานั้นต้องการให้มีอารมณ์อย่างไร จากนั้นต้องอธิบายให้นักแสดงที่เป็นตัวสำคัญในแต่ละฉากทราบถึงจุดประสงค์ของตน หลังจากนั้นจะต้องแจ้งความรู้สึกของตนให้แก่ผู้แสดงประกอบในฉากนั้นทราบว่าตนต้องการอะไร ซึ่งการดำเนินงานทั้งหมดต้องใช้เวลามาก และยังทำให้ผู้กำกับการแสดงเหน็ดเหนื่อย เพราะการทำให้ผู้อื่นเข้าใจจุดประสงค์ของตนนั้นไม่ใช่เรื่องที่ทำได้ง่ายๆ ถ้าเป็นคนรู้จักคุ้นเคยกันก็เข้าใจได้ง่ายขึ้น แต่ถ้าเป็นคนที่ไม่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อนก็ต้องเสียเวลาในการอธิบายมากด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้เองผู้กำกับจึงต้องใช้ความพิถีพิถันในการเลือกสรรทีมงานที่รู้ใจ หรือที่จะพูดและอธิบายกันได้ ทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของตัวผู้กำกับเองได้รวดเร็วก็จะทำให้การทำงานเป็นไปไต่รวดเร็วยิ่งขึ้น

สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์เสียงนั้นจะต้องใช้อุปกรณ์พิเศษที่สร้างไว้โดยเฉพาะทั้งกล้องและเครื่องบันทึกเสียงจะเชื่อมโยงกันด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ซับซ้อนมาก ผู้สร้างจะต้องรู้จักหน้าที่และคุณสมบัติของเครื่องมือแต่ละชิ้น เพื่อประยุกต์ใช้งานให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัวในการเคลื่อนย้ายติดตามนักแสดง

" ในปัจจุบันนี้มีไมโครโฟนชนิดต่างๆ ให้เลือกใช้ตามสภาพแวดล้อมและความเหมาะสมของการถ่ายทำ เช่น ไมโครโฟนแบบหนีบซึ่งเราสามารถนำไปก๊อปปี้ติดกับเสื้อของนักแสดงในตำแหน่งที่ใกล้กับแหล่งเสียงคือปากได้มาก และในสภาพแวดล้อมที่มีเสียงรบกวนไมโครโฟนมาก ไมโครโฟนชนิดหนีบจะสามารถตัดเสียงรบกวนได้มาก เพราะไมโครโฟนอยู่ใกล้ปากนักแสดงทำให้รับเสียงของนักแสดงได้ชัดเจนขึ้น"¹

ไมโครโฟนสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ตามทิศทางการรับเสียง คือ

1. แบบมุมรับเสียงกว้าง (OMNIDIRECTIONAL MICROPHONE)
2. แบบมุมรับเสียงแคบ (CARDIOD MICROPHONE)

¹ ปรีชญ์ สุภาสุกกุล อ่างแล้ว หน้า 14

3. แบบมรับเสียงมุมแคบมาก (ULTRA-DIRECTIONAL OR HIGHLY DIRECTIONAL MICROPHONE)

ไมโครโฟนมรับเสียงกว้าง (OMNIDIRECTIONAL MICROPHONE)

ไมโครโฟนประเภทนี้มีมรับเสียงที่กว้างมาก เครื่องเล่นเทปส่วนใหญ่จะติดตั้งไมโครโฟนประเภทนี้เพราะสามารถรับเสียงได้กว้าง สะดวกต่อการใช้งานบางชนิด ใช้หนีบติดปกเสื้อได้ (LAVALIER MICROPHONE) ซึ่งเป็นไมค์ที่มีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา บางครั้งจะนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับเครื่องส่งวิทยุก็จะเป็นไมโครโฟนแบบไม่มีสาย (WIRELESS MICROPHONE) ซึ่งช่วยให้การทำงานสะดวกสบายมากขึ้น

ไมโครโฟนรับเสียงแคบ (CARDIOD MICROPHONE)

ไมโครโฟนมรับเสียงแคบสามารถรับเสียงได้ชัดที่สุดประมาณ 60 องศา เสียงที่เกิดขึ้นด้านหลังไมโครโฟนจะไม่สามารถรบกวนเสียงที่เรากำลังบันทึกอยู่ข้างหน้าไมโครโฟนได้ หรืออาจจะมีบ้างก็เพียงเล็กน้อย

ไมโครโฟนประเภทนี้ เสียงที่เข้าจากด้านหลังจะมีล้นน้อยมากเมื่อเทียบกับเสียงที่พุ่งตรงจากปากของนักข่าวทีวี หรือวิทยุ ซอบิใช้บันทึกเสียงเวลาสัมภาษณ์บุคคล บางทีจะติดตั้งไว้ในห้องผู้ประกาศของสถานีวิทยุและโทรทัศน์ จัดได้ว่าเป็นไมโครโฟนที่มีคุณภาพสูงเพราะบางชนิดได้ถูกออกแบบให้สามารถกรองเสียงรบกวนที่มีความถี่ต่ำออกไปได้บ้าง ตลอดจนเสียงความสั้นสะเทือนจากสายไฟ จะถูกลดลงไปด้วย

ส่วนบางชนิดที่ติดตั้งบนขาหยั่ง (BOOM) แขนห้อยลงมาเพื่อติดตามการเคลื่อนไหวของนักแสดง และด้วยลักษณะพิเศษของมันเสียงรบกวนจะลดลงไปมาก แต่อย่างไรก็ตามไมโครโฟนประเภทนี้จึงเหมาะที่จะใช้งานในห้องบันทึกเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสียงจากเครื่องดนตรีแต่ละชิ้น ไมโครโฟนแบบนี้เป็นที่นิยมใช้กันมาก

ไมโครโฟนแบบมรับเสียงแคบมาก (ULTRA-DIRECTIONAL MICROPHONE OR HIGHLY DIRECTIONAL MICROPHONE)

ไมโครโฟนประเภทนี้มีความสามารถในการแยกแยะสูง มีความไวสูงเพื่อเก็บเสียงจากที่ไกลๆ และเพื่อบันทึกเสียงในสถานที่ถ่ายทำซึ่งมีเสียงรบกวนมาก เช่น เสียงลม เสียงการจราจร เพื่อที่จะได้มาซึ่งเสียงของตัวแสดงที่ชัดเจน มีเสียงรบกวนสอดแทรก

น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ จึงเกิด ไมโครโฟนแบบมัมรับเสียงแคบมากทิศทางการตอบสนอง การกระตุ้นของเสียงที่มาจากทิศทางด้านหน้าเท่านั้น ขณะเดียวกันก็ไม่ไวต่อการกระตุ้นของเสียงจากรอบข้างและด้านหลัง จึงได้ชื่อที่เรียกกันว่า ช็อตกัน (SHOT GUN)

ไมโครโฟนแบบนี้นิยมใช้กันมากในการบันทึกเสียงระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์ ซึ่งมีเสียงรบกวนอยู่มากโดยเฉพาะจะมีประโยชน์มากขึ้นเมื่ใช้กับกล้องที่ไม่มีที่กันเสียง - (SOUND BERNET) เสียงของกล้องจะถูกกลืนหายเข้าไปกับเสียงรบกวนพื้นหลังได้ดี ถ้าเราสามารถรักษาระยะห่างระหว่างไมโครโฟนกับวัตถุที่ต้องการถ่ายได้พอสมควรและหันไมโครโฟนไปยังวัตถุที่เป็นแหล่งเสียง โดยให้กล้องอยู่ข้างๆ หรือข้างหลัง แต่อย่างไรก็ตามจะเป็นการดีกว่าถ้าเราสามารถวางตำแหน่งของไมโครโฟนให้ใกล้กับวัตถุนั้นได้มากที่สุด ซึ่งสามารถลดระดับและรัศมีของการรับเสียง ช่วยตัดเสียงรบกวนที่อยู่รอบข้างได้มากยิ่งขึ้น

ไมโครโฟนที่นิยมใช้กันในการบันทึกเสียงภาพยนตร์ต้องมีลักษณะพิเศษ คือ สะดวกในการใช้งาน การติดตั้ง และการเคลื่อนย้าย ที่ใช้กันมาก คือ ประเภทช็อตกัน (SHOT GUN) ซึ่งสามารถนำมาติดกับคานบูม (BOOM) เพื่อสะดวกในการติดตามการเคลื่อนไหวของตัวแสดง และอีกประเภทหนึ่ง คือ แบบหนีบ และแบบไม่มีสาย ซึ่งทั้งสองแบบนี้เราสามารถติดกับปกเสื้อหรือตัวของนักแสดง ตำแหน่งไมโครโฟนจะอยู่ใกล้ปากนักแสดงมาก ทำให้สามารถตัดเสียงรบกวนของเสียงรบกวนของเสียงพื้นหลัง (BACKGROUND SOUND) ลงได้อีกและทำให้สามารถรับเสียงของนักแสดงได้ชัดเจนขึ้น

" เมื่อเรานำไมโครโฟนมาใช้ร่วมกับเครื่องบันทึกเสียงไมค์ก็จะทำหน้าที่ไม่ต่างไปจากหูของเรา ตามปกติมนุษย์เราจะได้ยินเสียงตั้งแต่ความถี่ 20-20,000 เฮิรต และไมโครโฟนที่จะทำหน้าที่แทนหูของเราควรจะรับเสียงได้ตลอดความถี่ โดยจะไม่ไวต่อเสียงในระดับความถี่ใดความถี่หนึ่ง แต่ความจริงไม่เป็นเช่นนั้น จริงอยู่ที่ไมโครโฟนจะต้องทำหน้าที่เป็นหูแทนเรา เสียงในความถี่ต่างๆ จะผ่านเข้าไปกระทบแผ่นรับเสียงทำให้เกิดการสั่นสะเทือนของแผ่นรับเสียง แต่การสั่นสะเทือนของแผ่นรับเสียงนั้นจะทำได้ดีเฉพาะช่วงความถี่เท่านั้น ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของไมโครโฟนแต่ละตัว และเมื่อเราไปถ่ายทอดให้คนอื่นฟังเสียงก็จะบิดเบือนผิดเพี้ยนไปตามคุณสมบัติของไมโครโฟนแต่ละตัว "

ดังนั้นผู้บันทึกเสียงจะต้องรู้จักและเข้าใจคุณสมบัติเฉพาะของไมโครโฟนแต่ละตัว จึงจะได้มาซึ่งเสียงที่มีคุณภาพตามที่ผู้สร้างต้องการ

เครื่องบันทึกเสียงภาพยนตร์

เครื่องบันทึกเสียงสำหรับภาพยนตร์มีความแตกต่างจากเครื่องบันทึกเสียงโดยทั่วไปตรงที่ต้องบันทึกสัญญาณควบคุม และต้องถูกออกแบบมาให้ใช้งานไ้สะดวก มีความทนทาน มีประสิทธิภาพสูงในการทำงาน สำหรับการบันทึกเสียงระหว่างการถ่ายทำในกระบวนการบันทึกเสียงขั้นแรกเราถือว่าเครื่องบันทึกเสียงเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดชิ้นหนึ่ง ซึ่งได้พัฒนาให้มีขนาดเล็กคล่องตัว น้ำหนักเบา มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงใช้เทปขนาด 1/4 นิ้ว และที่สำคัญคือ มีระบบซิงค์โครไนส์ (SYNCHRONOUS SYSTEM)

นากรา (NAGRA) เป็นเครื่องบันทึกเสียงที่นิยมใช้กันในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ เพราะรูปลักษณะถูกออกแบบให้สะดวกแก่การเคลื่อนย้าย มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ปราศจากความยุ่งยากในการทำงาน มีช่องสัญญาณเข้าสำหรับไมโครโฟน 2 ตัว มีปุ่มปรับระดับสัญญาณที่บันทึกสัญญาณเสียงในขณะเปิดฟัง (PLAY BACK) เข็มชี้ระดับสัญญาณ (MODULAMETER) ซึ่งจะบอกระดับสัญญาณที่พอเหมาะสำหรับการบันทึก นอกจากนั้นยังมีระบบตรวจสอบสัญญาณควบคุมทำให้เราสามารถตรวจสอบได้อย่างรวดเร็วว่าเครื่องบันทึกเสียงทำงานถูกต้องหรือไม่ ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ออกแบบให้เหมาะสมกับการบันทึกเสียงภาพยนตร์โดยเฉพาะ¹

การบันทึกเสียงขณะถ่ายทำ

ภาพยนตร์แต่ละเรื่องจะมีตัวกันหลายตอน หลายฉาก หลายช็อต และในแต่ละช็อตที่มีความยาวแตกต่างกันไปจะถูกนำมาเรียงกันเป็นเรื่อง ดังนั้นจึงเป็นการลำบากที่จะต้องค้นหาภาพและเสียงจากช็อตต่างๆ ที่มีอยู่มากมายมาเรียงกันให้เป็นเรื่องราว และเพื่อความสะดวกในการค้นหาภาพและความสะดวกในการจัดเรียงให้ภาพและเสียงมีจังหวะที่ตรงกันในการตัดต่อ การทำเครื่องหมายไว้ทั้งบนฟิล์มบันทึกภาพและเทปบันทึกเสียง หรือที่เรียกกันว่า " การทำเครื่องหมายซิงค์ " (MARKING SYNC) จึงมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์และความสะดวกในการตัดต่อ

¹ ปรีชญ์ ภาสกุศล อ่างแล้ว หน้า 16

การทำเครื่องหมายซิงค์นี้ เป็นการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเสียงที่ถูกต้องไว้ล่วงหน้า ระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์ เริ่มจากการนำสเลท (SLATE , CLAPBOARD) ซึ่งกรอกข้อมูลที่จำเป็น ได้แก่ เลขช็อต ฉาก (SCENE) ชื่อเรื่อง ชื่อผู้กำกับ ตากล้อง ผู้บันทึกเสียง ตลอดจนสถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำ (LOCATION) ยกขึ้นไว้หน้ากล้อง เมื่อผู้กำกับเห็นว่าทุกคนพร้อมแล้วจึงสั่งให้เพปเดินก่อน แล้วจึงสั่งให้เดินกล้อง หลังจากนั้นผู้ตีสเลทจะต้องขานเลขช็อต ฉาก และรายละเอียดอื่นที่เขียนในกระดาน เมื่อขานจบแล้วจึงตีกระดานสเลท จะเกิดเสียงดังเมื่อสเลทกระทบกัน กล้องก็จะบันทึกภาพของกระดานสเลทที่ตีเข้าหากัน และเครื่องบันทึกเสียงก็จะบันทึกเสียงที่เกิดจากการกระทบกันของสเลท ในขั้นตอนการตัดต่อ เราจะนำ เปรียบภาพที่เห็นกระดานสเลทตีเข้าหากันวางให้ตรงกับแนวเส้นเสียงที่ได้ยิน เสียงสเลทกระทบกัน เมื่อภาพและเสียงวางเครื่องหมายซิงค์ให้ตรงกันแล้ว ภาพและเสียงของช็อตนั้นก็จะมีจังหวะตรงกันพอดี (SYNC UP)

การทำเครื่องหมายซิงค์ นอกจากจะใช้กระดานสเลทแล้ว ยังสามารถใช้มือคบข้างหน้ากล้อง หรือไฟแฟลชก็ได้ ในกรณีที่ต้องการความรวดเร็ว ซึ่งอาจจะเกิดความยุ่งยากในการตัดต่อภายหลัง เว้นแต่ว่าช็อตนั้นเป็นช็อตพิเศษที่ง่าย ต่อการจดจำ

ในขณะถ่ายทำผู้ช่วยกล้องจะต้องคอยตรวจสอบความเร็วของกล้องอยู่เสมอ และผู้บันทึกเสียงก็ต้องคอยตรวจสอบสัญญาณควบคุมด้วย และเสียงสัญญาณการทำเครื่องหมายซิงค์ จะเห็นได้ว่าการบันทึกเสียงระหว่างการถ่ายทำไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องใช้ทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งตากล้องและผู้บันทึกเสียงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจการทำงานของอุปกรณ์การบันทึกภาพและเสียง

ในการบันทึกเสียงภาพยนตร์นี้ต้องมีทีมงานฝ่ายเสียงอย่างน้อย 2 คน คือ คนถือไมโครโฟน (BOOM MAN) ซึ่งต้องมีความคล่องตัวในการติดตามการเคลื่อนไหวของตัวแสดงตลอดเวลา เพื่อให้ไมโครโฟนอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุด และอีกคนหนึ่ง คือ ผู้บันทึกเสียงซึ่งเป็นผู้ควบคุมคุณภาพของเสียง ในกรณีที่ต้องใช้ไมโครโฟนหลายๆ ตัว ต้องมีการรวมเสียงจากแผ่นเสียงหรือเพปบันทึกเสียงเข้าด้วยกัน จึงจำเป็นต้องมีผู้ประกอบเสียง (MIXER)

การบันทึกเสียงพูดของคนเราโดยไม่ให้สูญหายและชัดเจนทั้งค่าน้ำเสียง ความรู้สึก หรือลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนไม่ใช่เรื่องง่าย จริงอยู่ที่ใครๆ ก็สามารถบันทึกเสียง

ไว้โดยวางไมโครโฟนไว้ข้างหน้าตัวแสดงแล้วเปิดเครื่องบันทึกเสียง แต่ศิลปินการบันทึกเสียงนั้นอยู่ที่กลวิธีที่แยกชล การวางไมโครโฟนในตำแหน่งที่เหมาะสม ความรู้ความเข้าใจในอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ และโดยเฉพาะผู้บันทึกเสียงจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษคือ มีเหตุมีการพิจารณาเทียบเคียงความงามและความแตกต่างของเสียง รู้วิธีสร้างความสมดุลระหว่างเสียงหนักกับเสียงสภาพแวดล้อม (**BACKGROUND NOISE**) และมีวิธีขจัดเสียงรบกวนที่ไม่ต้องการ

การบันทึกเสียงในโรงถ่าย ซึ่งมีกำแพงกันเสียง มีเสียงรบกวนจากภายนอกน้อยมาก แต่กลับมีปัญหาเรื่องเสียงการทำงานของกล้อง เสียงอีกทีจากการทำงาน เสียงพูดคุย เสียงจาม เสียงเดิน นอกจากนั้นก็เห็นเสียงจากอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องปรับอากาศ เนื่องจากในโรงถ่ายมีเสียงรบกวนจากธรรมชาติน้อยมาก ทำให้เราได้ยินเสียงที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานมากขึ้น ต้องป้องกันด้วยการใช้เครื่องป้องกันเสียงให้กับกล้อง ระวังเสียงพูดคุยและเสียงเครื่องใช้ต่างๆ

ปัญหาของการบันทึกเสียงในการถ่ายทำนอกสถานที่ ก็จะแตกต่างกันออกไป แต่จะวุ่นวายมากกว่า เพราะมีทั้งเสียงลม เสียงคน เสียงรถ และยังมีเสียงรบกวนอื่นๆ อีกมากที่เราไม่ต้องการ ทั้งตากล้องและผู้บันทึกเสียงจะต้องช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการถ่ายทำ

การบันทึกเสียงในขณะถ่ายทำเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ผู้กำกับต้องพิถีพิถันในการเลือกผู้บันทึกเสียง ซึ่งพอๆ กับการเลือกตากล้องเพราะงานทั้งสองด้านนี้เป็นหลักของการถ่ายทำภาพยนตร์ ต้องใช้คนที่มีความสามารถสูง มีประสิทธิภาพในการทำงาน มีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่มีความซับซ้อน และที่ความต้องการมากที่สุดคือ ต้องมีศิลปะอยู่ในตัวเอง เพื่อที่จะได้สร้างงานที่มีคุณภาพ สามารถปรับปรุงเสริมแต่งภาพยนตร์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการบันทึกเสียง ผู้บันทึกเสียงจะต้องระมัดระวังเรื่องความสัมพันธ์ของเสียงกับภาพซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของผู้ชม ในกรณีที่ภาพและเสียงไม่สัมพันธ์กันผู้ชมจะรู้สึกอึดอัดและขัดแย้งกับความเป็นจริง เกิดความรู้สึกต่อต้านการนำเสนอของภาพยนตร์

ความลึกของเสียง (**SOUND PERSPECTIVE**) เป็นความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างภาพและเสียง ตัวอย่างเช่น ในฉากภาพยนตร์โฆษณาบัตร **AMERICAN EXPRESS**

ในตอนที่คุณเฝ้าทองชุดโทรทัศน์ซึ่งเป็นภาพระยะใกล้ เสียงของผู้แสดงจะได้ยินชัดเจนเหมือนผู้ชมเข้าไปฟังใกล้ และเมื่อผู้แสดงคุยกับบริเวณที่หักผู้โดยสารที่สนามบินซึ่งเป็นภาพระยะไกล เสียงของผู้แสดงก็เหมือนกับว่าอยู่ใกล้ด้วย การรักษาความลึกของเสียงให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับภาพจะช่วยให้ผู้ชมเกิดความเชื่อถือ ราวกับว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์นั้นเป็นเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นจริงๆ ในขณะนั้น แต่อย่างไรก็ตามในบางครั้งก็มีข้อยกเว้น ในกรณีที่ต้องการให้ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงเพื่อนำการแสดงและเรื่องราว

นอกจากที่กล่าวมาแล้วการบันทึกเสียงยังต้องคำนึงถึงเสียงบรรยากาศ (ROOM TONE) ซึ่งเป็นเสียงสะท้อนมาจากสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบข้างเข้าสู่ไมโครโฟนในบางครั้งผู้บันทึกเสียงอาจจะสนใจบันทึกเสียงพูดให้มีความชัดเจน โดยมองข้ามการรักษาระดับเสียงบรรยากาศรอบข้างเมื่อนำมาตัดต่อเข้าด้วยกันข้อต่อข้อต่อ บางครั้งเราสามารถสังเกตได้ว่าเสียงบรรยากาศมีระดับไม่เท่ากัน และความแตกต่างของเสียงบรรยากาศจะชัดมากเมื่อมีการนำข้อต่อที่ถ่ายมาจากคนละสถานที่ เสียงของผู้แสดงเองก็จะเพี้ยนไปตามสิ่งแวดล้อมด้วย เสียงของผู้แสดงคนเดียวกันเมื่อพูดในที่โล่งกับพูดในโรงถ่ายจะมีความกังวานต่างกัน เนื่องจากเสียงของผู้แสดงที่เปล่งออกมาจะไปสะท้อนกับวัตถุต่าง ๆ ทำให้เสียงเปลี่ยนไป

ในการบันทึกเสียงขณะถ่ายทำ โดยเฉพาะการถ่ายทำนอกสถานที่จะต้องงัดใช้ทีมงานและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ การสร้างภาพยนตร์เสียงจะต้องมีความพร้อมอย่างมากตามปกติแล้วก่อนจะเริ่มการถ่ายทำ ฝ่ายภาพคือตากล้องจะต้องจัดแสงและตั้งกล้องให้เรียบร้อยผู้กำกับจะต้องนัดคิวกับนักแสดง ฝ่ายเสียงก็จะวางตำแหน่งของไมโครโฟนในตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุด และวัดระดับของเสียงให้ได้ระดับที่เหมาะสม เมื่อก้องพร้อม นักแสดงพร้อม ผู้บันทึกเสียงพร้อมก็จะเริ่มบันทึกการแสดงและเสียงได้ และถ้ามีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้นในระหว่างการถ่ายทำ ไม่ว่าจะเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากด้านเทคนิคเช่นกล้องเกิดขัดข้อง หรือเกิดจากการแสดง เช่น จะต้องแสดงแล้วแต่จำบทไม่ได้หรือผู้กำกับไม่พอใจการแสดงนั้นๆ ก็จะต้องถ่ายทำข้อต่อใหม่ โดยผู้กำกับและผู้ตัดต่อจะเลือกเทค (TAKE) ที่มีความสมบูรณ์ที่สุดไปใช้ในการตัดต่อ

ปัญหาการบันทึกเสียงในระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์

ในการถ่ายทำภาพยนตร์จะไม่เกิดปัญหาขึ้นถ้าการถ่ายทำเป็นไปตามแผนงานซึ่งได้เตรียมไว้ล่วงหน้าแล้วแต่การถ่ายทำภาพยนตร์จะต้องมีปัญหบ้างไม่มากก็น้อยในเรื่องที่เราคาดไม่ถึงเพราะปัญหาต่างๆ จะมาในรูปแบบที่ต่างกันออกไป

ในการเตรียมงานถ้าเรายังสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ชัดเจนมากเท่าไรเราก็สามารถเตรียมรับกับปัญหาได้มากเท่านั้น เช่น ถ้าเรารู้ว่าจะไปถ่ายทำนอกสถานที่ซึ่งมีลมพัดแรงและต้องบันทึกเสียงบทสนทนาของนักแสดงด้วยผู้บันทึกเสียงก็จะเตรียมที่กันลมไปด้วยเพื่อลดเสียงรบกวนจากลม

สำหรับปัญหาการบันทึกเสียงก็อาจจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงอย่างเช่น การถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณาสบู่อักส์ ซึ่งมีจารุณี สุขสวัสดิ์ เป็นผู้แสดง ขณะถ่ายทำก็ได้ทำการบันทึกเสียงบทสนทนาของจารุณีซึ่งทำการถ่ายทำที่บริเวณสนามม้า เมื่อบันทึกเสียงมาแล้วปรากฏว่าเสียงที่บันทึกมานั้นใช้ไม่ได้เพราะมีเสียงรบกวนมากเกินไป ผู้บันทึกเสียงจึงต้องแก้ปัญหาโดยการพากย์แก้ไขภายหลังโดยใช้เครื่องเสียงที่บันทึกขณะถ่ายทำเป็นไกด์ (GUIDE LINE) เพื่อให้ทราบว่าในขณะที่ถ่ายทำผู้แสดงได้พูดอะไรบ้าง ในกรณีที่คุณภาพของเสียงที่บันทึกขณะถ่ายทำใช้ไม่ได้ก็มักจะแก้ปัญหาโดยการพากย์แก้ไขในภายหลังส่วนเสียงบรรยากาศก็จะบันทึกแยกไว้ส่วนหนึ่งเพื่อความสะดวกในการผสมเสียง (MIX) และช่วยให้เสียงบรรยากาศไม่ขาดหายไป ผลที่ได้คือเสียงของผู้แสดงที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

การแก้ปัญหาต่างๆ ในการบันทึกเสียงนั้นประสบการณ์และไหวพริบนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต้องใช้ไหวพริบเพื่อตัดสินใจเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพงานเพราะอุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกเสียงก็มีขีดจำกัดในตัวของมันเอง

กรณีที่ใช้การพากย์เสียงผู้แสดงใหม่ให้มีคุณภาพเสียงดีขึ้นนั้นเกิดขึ้นมานานแล้วในการสร้างภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดในกรณีที่การถ่ายทำเสร็จสิ้นไปแล้วเมื่อถึงขั้นตอนการตัดต่อจะต้องเลือกซื้อตลับที่มีการแสดงดีเสียงดีได้อารมณ์กับเนื้อเรื่องไม่มีสิ่งใดบดบัง บางตอนอาจตีพร้อมทุกอย่างนอกจากเสียงตัวแสดงบางตัวซึ่งอาจพูดไม่ชัดถ้อยชัดคำหรือออกเสียงผิดพลาด หากเป็นเช่นนี้ผู้แสดงก็จะต้องบันทึกเสียงและพยายามพูดตามบทของคนที่ใหม่ในห้องบันทึกเสียงเพื่อให้เสียงเข้ากับภาพที่ปรากฏบนจอภาพยนตร์ด้วยคำพูดที่ชัดเจนและได้อารมณ์มากกว่าเดิม

ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบันทึกเสียงในขณะถ่ายทำ ผู้บันทึกเสียงจะต้องใช้ไหวพริบในการพลิกแพลงเพื่อให้ได้มาซึ่งเสียงที่มีคุณภาพ ชัดเจน สอดคล้องกับภาพยนตร์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ในบางกรณีเสียงรบกวนซึ่งเกือบจะดังกลบเสียงพูด และทำให้การพูดของนักแสดงต้องใช้การตะโกน เช่น ภาพยนตร์โฆษณาบัตรอเมริกัน เอ็กซ์เพรส เรื่อง **BROKEN LEGS** ซึ่งมีตอนขี่ม้า และนางเอกตกม้า ซึ่งจะมีเสียงรบกวนมากทั้งเสียงม้าวิ่ง เสียงรถยนต์จากภายนอกสนามม้า จึงทำให้นักแสดงต้องตะโกนแข่งกับเสียงรบกวน ซึ่งเป็นการช่วยสร้างบรรยากาศให้ดูตื่นเต้นขึ้นอีกด้วย

ในการบันทึกเสียงขณะถ่ายทำนั้น ผู้ควบคุมเสียงจะต้องมีความรู้ความชำนาญในด้านอุปกรณ์เครื่องใช้ สามารถดัดแปลงและแก้ปัญหาเรื่องเสียงรบกวนได้อย่างมีไหวพริบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

การบันทึกเสียงหลังการถ่ายทำภาพยนตร์

การบันทึกเสียงหลังการถ่ายทำภาพยนตร์เป็นการเสริมแต่งส่วนที่บกพร่องในระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์ หรือเป็นการสร้างเสียงขึ้นใหม่ เพื่อช่วยให้ภาพยนตร์ทั้งเรื่องมีความสมบูรณ์และน่าติดตามมากยิ่งขึ้น

การพากย์ (DIALOGUE DUBBING

" ความมุ่งหมายของการบันทึกเสียง คือ การบันทึกถ้อยคำ น้ำเสียงของนักแสดงที่มีความชัดเจนไม่ผิดเพี้ยน ทั้งยังต้องถ่ายทอดความรู้สึกทางด้านการแสดงออกมา แต่ในทางปฏิบัติแล้วมีเงื่อนไขข้อจำกัดมากมาย ความล้มเหลวของการบันทึกเสียงอาจมาจากความบกพร่องในการเปล่งเสียงที่ให้อารมณ์ความรู้สึกของนักแสดงในระหว่างการถ่ายทำ หรือการบันทึกเสียงในสถานการณ์ที่มีเสียงรบกวนอยู่มาก ล้วนแต่เป็นสาเหตุให้ต้องมีการพากย์เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง" ¹

¹ บุญช่วย ทองเจริญพลพร "การบันทึกเสียงในภาพยนตร์", (สารนิพนธ์วารสารศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาพยนตร์และภาพถ่าย คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524) หน้า 38

การพากย์เสียงในเมืองไทยนั้นมีสาเหตุเนื่องมาจากความไม่คุ้นเคยกับการบันทึกเสียงระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์ที่ต้องอาศัยความสามารถของนักแสดงหลายด้าน ทั้งยังต้องอาศัยทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

การพากย์เสียงจะดำเนินการภายในห้องบันทึกเสียง ซึ่งจะนำฟิล์มที่ทำการตัดต่อเสร็จเรียบร้อยแล้วมาฉายให้นักพากย์ดู คนพากย์ก็จะดูริมฝีปากของนักแสดง การพากย์ครั้งที่ดีที่สุดจะถูกนำมาใช้ ถ้าการพากย์นั้นเกิดจากความผิดพลาดในการบันทึกเสียงในสถานที่ถ่ายทำ คนพากย์จะฟังเสียงทางหูฟังฟังบทพากย์ที่ต้องแก้ไขนั้น

คุณภาพของเสียงที่ได้จากการพากย์

แม้ว่าจะมีความชัดเจนของถ้อยคำแต่ก็ทำลายความสมจริงลงไปมาก เสียงบรรยากาศในการถ่ายทำจากนั้นๆ จะไม่มี ความตื้นลึกของเสียงที่จะบอกระยะสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงกับฉาก และสภาพห้องที่มีผลต่อการสะท้อนของเสียงจะไม่มี เสียงที่ได้จากการพากย์จึงสูญเสียความสมจริง เช่น ฉากที่นักแสดงนั่งคุยกันในสวนริมแม่น้ำ แต่เสียงที่พากย์นั้นมาจากห้องที่มีกำแพงกันเสียง จึงทำให้ผู้ชมได้ยินเสียงของนักแสดงได้ชัด เจนไม่ว่าเขาจะอยู่ที่ไหน

แต่การเพิ่มเติมความสมจริงให้กับเสียงพากย์อาจทำได้โดยเพิ่มเติมเสียงบรรยากาศ (**BACKGROUND NOISE**) เข้าไปในฉากนั้นๆ ซึ่งการที่จะเพิ่มเสียงบรรยากาศเข้าไบนั้นจะต้องมีการบันทึกเสียงบรรยากาศของสภาพห้องนั้นๆ มาด้วยเสมอ โดยใช้แต่เพียงเครื่องบันทึกเสียงธรรมดาๆ เท่านั้น ส่วนการทำเสียงก้อง หรือเสียงสะท้อนให้เหมาะสมกับแต่ละฉากนั้นจะทำกันภายในห้องบันทึกเสียง รวมทั้งการปรับระดับความดัง - ค่อย ให้สัมพันธ์กับตำแหน่งตัวละครในฉาก การบันทึกเสียงพากย์จึงไม่ใช่้งานง่ายๆ ต้องอาศัยความละเอียดอ่อน และความพยายามเป็นอย่างมาก เพื่อสร้างความสมจริงทางด้านเสียงลงบนแผ่นฟิล์ม

" การพากย์บทสนทนาสามารถปรับปรุงเทคนิคของภาพยนตร์ ในบางครั้งยังใช้แทนการแสดงที่อ่อนหรือแข็งเกินไป อย่างไรก็ตามเราไม่สมควรที่จะใช้การพากย์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์ และถึงแม้ว่าเทคนิคการพากย์ในปัจจุบันจะได้รับการปรับปรุงไปมากแล้ว แต่ทว่ามีแนวโน้มไปในด้านกลไกของเสียง เป็นการประดิษฐ์ ลอกเลียนแบบ คัดเสียง ซึ่งทำลายความมีชีวิตชีวา ความรู้สึกสมจริง (**REALISTIC**) นักสร้างภาพยนตร์

จึงควรจะพยายามใช้การบันทึกเสียงคำพูดตอนถ่ายทำ (**SYNC-DIALOGUE RECORDING**)
ให้มากที่สุด และใช้การพากย์แก้ที่จำเป็นเท่านั้น " ¹

เสียงประกอบ (**SOUND EFFECT**)

การเพิ่มเติมเสียงประกอบเข้าไปในงานต้นสุดท้ายจะช่วยเพิ่มผลทางความสมจริง
ในแง่ภาพยนตร์เป็นอย่างมาก เสียงประกอบต่างๆ ที่อยู่นอกภาพจะช่วยเพิ่มพูนความรู้สึกของ
บรรยากาศมากขึ้น

เสียงดนตรีในภาพยนตร์นั้นจะเป็นตัวช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อย
ตามไปกับภาพได้มาก เสียงดนตรีนั้นอาจถูกสร้างขึ้นเพื่อลอกเลียน ล้อเลียนเสียงต่างๆ ทั้ง
เสียงหัวเราะ เสียงร้องไห้ เสียงเครื่องจักร บางครั้งเราอาจได้ยินเสียงดนตรีใช้แทนเสียง
จริงของสิ่งต่างๆ ซึ่งให้ความรู้สึกกลมกลืนสวยงามมากกว่า การใช้เสียงดนตรีแบบนี้พบได้บ่อย
ในภาพยนตร์โฆษณาสินค้าทางโทรทัศน์

การใช้เสียงดนตรีประกอบในภาพยนตร์จำเป็นต้องใช้ความสามารถในการแยก
แยะ และการพิจารณาเปรียบเทียบที่ละเอียดอ่อนมาก เสียงดนตรีที่เคยใช้อย่างได้ผลจากภาพ
ยนตร์เรื่องหนึ่ง อาจจะสามารถทำลายภาพยนตร์เรื่องใหม่ได้อย่างง่ายดาย

" นอกจากเสียงประกอบและเสียงพากย์บทสนทนาแล้ว การบันทึกเสียงหลังการ
ถ่ายทำยังต้องบันทึกเสียงดนตรี และบางครั้งก็อาจจะมีกรบันทึกเสียงเหนือรูป (**VOICE
OVER**) ด้วย เพราะในบางกรณีภาพเพียงอย่างเดียวไม่สามารถจะบอกรายละเอียดได้ทั้ง-
หมด จึงต้องเพิ่มเสียงเข้าไปเพื่อสร้างความสมบูรณ์ในการสื่อสาร และเมื่อเสียงเหนือรูปถูก
นำไปใช้ในโอกาสที่เหมาะสมจะให้ผลดังนี้

1. เพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการสื่อสารให้แก่ภาพ (**TO HEIGHTEN AN EFFECT**)
2. ประสานเค้าโครงเรื่องของเรื่องราวให้กระชับ (**TO STRENGTHEN THE
THEME OF THE FILM**)
3. สร้างมุมมองที่กระจ่างชัดให้แก่ผู้ชม (**TO CLARIFY A POINT OF VIEW**)

¹ บุญช่วย ทองเจริญพลพร อ้างแล้ว หน้า 40

4. นำข่าวสารที่จำเป็นซึ่งไม่ปรากฏอยู่ในภาพ (TO CONVEY NECESSARY INFORMATION NOT CONTAINED IN THE VISUAL ELEMENT)

5. ประสานสอดคล้องกับภาพเพื่อผลทางนาฏกรรม (TO PROVIDE A DRAMATIC COUNTERPOINT TO THE VISUAL IMAGES)" ¹

การบันทึกเสียงหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ จะเป็นการช่วยเสริมแต่งส่วนที่บกพร่องไปในระหว่างการถ่ายทำ จะต้องมาทำการบันทึกเสียงภายหลัง เมื่อทำการตัดต่อเสร็จสมบูรณ์แล้ว ซึ่งการบันทึกเสียงภายหลังการถ่ายทำนี้ ถึงแม้จะได้เสียงที่มีคุณภาพดี แต่ก็ขาดความสมจริงไป เพราะตามสภาพความเป็นจริงของเสียงแล้ว เสียงจะมีระยะใกล้ - ไกล คือมีความลึกของเสียง (SOUND PERSPECTIVE) แต่เมื่อเรามาบันทึกเสียงทีหลัง เสียงที่บันทึกนี้จะขาดความสมจริงในเรื่องระยะทางของเสียงไป นอกจากนี้ยังขาดเสียงของบรรยากาศในระหว่างการถ่ายทำไปด้วย แต่การบันทึกเสียงภายหลังการถ่ายทำก็มีข้อดีคือ เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย

¹ บุญช่วย ทองเจริญพลพร, อ้างแล้วหน้า 41